

LR Kultūras Ministrijas
Sabiedrības integrācijas departamenta,
Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas
vecākajam referentam Ilgmāram Lejniekam

Ilgmars.Lejnieks@km.gov.lv

12.10.2012.

Atzinums par Nacionālās Konsultatīvās padomes trešo valstu pilsoņu integrācijai nolikumu

A.god. Lejnieka kungs,

Biedrība Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, biedrība „Patvērums „Drošā māja”” un biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs” ir izskatījušas **Nacionālās Konsultatīvās padomes trešo valstu pilsoņu integrācijai nolikuma** projektu un vēlas sniegt kopīgu atzinumu.

1. Aicinām papildināt nolikuma 5.punktu, iekļaujot uzdevumu plānot un izvērtēt Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda aktivitātes (daudzgadu, ikgada programmas plānošana un īstenošanas izvērtēšana).
2. Aicinām labot 5.4.punktu sekojošā redakcijā „piedalās ar Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda atbalstu izveidotā Nacionālā integrācijas centra trīs gadu stratēģijas izstrādē un īstenošanas uzraudzībā”, jo Padomes uzdevums nevar būt NIC stratēģijas īstenošana.
3. Aicinām papildināt nolikuma otro sadaļu ar punktu: „Padomei ir tiesības pieprasīt informāciju no valsts pārvaldes institūcijām par imigrantu integrāciju, kā arī politikas un likumdošanas iniciatīvām, kas skar imigrantu intereses, priekšlikumu fāzē, lai sniegtu savu vērtējumu un ieteikumus pirms to pieņemšanas.” Tāpat aicinām mainīt šīs daļas virsrakstu sekojošā redakcijā „Padomes funkcijas, tiesības un uzdevumi”.
4. Lai konsultatīvā padome varētu arī kalpot kā dialoga platforma par imigrantu integrācijas jautājumiem, aicinām papildināt nolikuma 6.punktu, iekļaujot padomē arī pārstāvjus no:
 - a. Valsts kancelejas,
 - b. Tiesībsarga biroja,
 - c. Nacionālā integrācijas centra,
 - d. Latvijas Pašvaldību savienības,
 - e. To pašvaldību pārstāvjus, kurās ir lielākais trešo valstu pilsoņu īpatsvars Latvijā (piemēram, Rīga, Liepāja, Daugavpils),
 - f. darba devēju un darba ņēmēju organizācijām.

Tāpat aicinām noteikt, ka Padomē darbojošos nevalstisko organizāciju īpatsvaram jābūt tikpat lielam, kā Padomē darbojošos valsts pārvaldes un pašvaldību pārstāvju īpatsvaram. Piemēram,

ja Padomē darbojas 14 valsts pārvaldes un pašvaldību pārstāvji, tad Padomē jādarbojas arī aptuveni 14 nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, tādējādi nodrošinot pietiekami lielu NVO iesaisti. Darba devēju un darba ņēmēju organizācijas netiek ieskaitītas NVO 'kvotā' īpašā sociālo partneru statusa dēļ.

5. Aicinām papildināt definīciju par padomē iesaistītajām nevalstiskajām organizācijām ar ceturto NVO veidu – NVO ar ekspertīzi trešo valstu pilsoņu integrācijas jautājumos, tādējādi padomē iekļaujot arī pārstāvjus no tādām NVO, kas veic pētniecību par trešo valstu pilsoņu integrāciju un piedalās jomas politikas veidošanā. Uzskatām, ka dažādu NVO iesaiste konsultatīvajā padomē (gan tādu NVO pārstāvji, kurās darbojas trešo valstu pilsoņi, gan eksperti) ir piemērotākais veids, ņemot vērā salīdzinoši vājo NVO kapacitāti, kurās darbojas trešo valstu valstspiederīgie (biedru, darbinieku, vadības vidū), kas palielinātu risku, ka NVO iesaiste padomē būs formāla.
6. Aicinām mainīt nolikuma 8.punktu, nosakot, ka ministrija izsludina atklātu konkursu, aicinot nevalstiskās organizācijas pieteikt savas kandidatūras līdzdalībai Padomē. Nevalstiskajām organizācijām ir jāiesniedz informācija, kas apliecina sekojošo kritēriju izpildi:
 - a. Vismaz divu gadu darbība trešo valstu pilsoņu integrācijas jomā (ekspertīze par trešo valstu pilsoņu integrāciju un/ vai trešo valstu pilsoņu interešu aizstāvība). Ekspertīzes NVO var iesniegt informāciju par pētījumiem, atzinumiem, dalību darba grupās. Interešu aizstāvības NVO iesniedz informāciju par savām aktivitātēm, kā arī trešo valstu pilsoņu īpatsvaru organizācijas biedru, darbinieku un vadības vidū.
 - b. Tās trešo valstu pilsoņu raksturojums, kas ir nevalstiskās organizācijas darbības mērķa grupa, kuras intereses nevalstiskā organizācija apņemas pārstāvēt Padomē,
 - c. Pieredze sadarbībā ar citām trešo valstu pilsoņu integrācijas jomā aktīvajām nevalstiskajām organizācijām, ko tā apliecina turpināt, lai Padomes darbā iesaistītu plašāku NVO loku, pirms un pēc Padomes sēdēm ar tām konsultējoties par Padomes darba kārtības jautājumiem. Šī punkta izpildei nevalstiskā organizācija var iesniegt rekomendācijas vai atbalsta vēstules no citām nevalstiskajām organizācijām,
 - d. Apliecinājums, ka NVO dalībai Padomē delegēs personas, kurām ir valsts valodas prasmes tādā līmenī kāds nepieciešams, lai Padomē kvalitatīvi pārstāvētu attiecīgo nevalstisko organizāciju un efektīvi sadarbotos informācijas apmaiņā, kā arī ziņojumu un viedokļu sagatavošanā.

Neatbalstām, ka konkursā par dalību padomē kandidētu personas ar saviem CV. Tāpēc ierosinām, ka konkursā jāpiedalās nevalstiskajām organizācijām. Nevalstiskās organizācijas, kas atbilst nolikumā iekļautajiem kritērijiem un ir izturējušas konkursu par dalību Padomē, informē ministriju par to personu, ko tās delegē iekļaut Padomes sastāvā.

Konkursa norisei ministrijai jāizveido izvērtēšanas komisija. Atklāta konkursa rezultātā Padomē tiek iesaistīti pārstāvji no visiem četriem NVO tipiem (nolikuma 7.punktā minētās organizācijas, kā arī NVO ar ekspertīzi trešo valstu valstspiederīgo integrācijas jautājumos). Gadījumā, ja konkursā nepiesakās kāda veida NVO (piemēram, neviena nesen iebraukušo trešo valstu pilsoņu

interesešu aizstāvības organizācijas), ministrijai ir pienākums izsludināt atkārtotu atklātu konkursu uz dalību Padomē tikai šī veida organizācijām. Izvērtējot NVO kandidatūras, jāņem vērā gan organizāciju darbības veidi (ekspertīze vai interesešu aizstāvība), gan mērķa grupa, gan organizāciju darbības vieta, lai Padomē iekļautu arī NVO no reģioniem (piemēram, pilsētām, kurās ir lielākais trešo valstu pilsoņu īpatsvars Latvijā).

7. Aicinām labot nolikuma 13.punktu sekojošajā redakcijā: „Ministrija ir tiesīga grozīt vai papildināt Padomes sastāvu, pirms tam konsultējoties ar Padomi.”
8. Aicinām aizvietot nolikuma 15.punktu ar sekojošo redakciju: „Nevalstiskajai organizācijai, kuras pārstāvis piedalās Padomes darbā, atlīdzina faktiskos izdevumus, kas tai radušies saistībā ar sava pārstāvja nodrošināšanu Padomes darbā.” Tādējādi tās nevalstiskās organizācijas, kas būs izturējušas atklātu konkursu uz dalību Padomē, varēs segt izdevumus par dalību Padomē, piemēram, transporta izdevumus ceļam no Daugavpils līdz Rīgai, kā arī ieguldīto darbu (atlīdzība NVO par NVO ieguldītajām stundām gatavojoties un darbojoties Padomē).
9. Aicinām papildināt 17.punktu ar papildus uzdevumu Padomes priekšsēdētājam: „virzīt Padomes lēmumus atbildīgās ministrijas valsts sekretāram”. Tajā pat laikā aicinām dzēst nolikuma 26.punktu, ka Padomes lēmumiem ir ieteikuma raksturs.
10. Aicinām labot 19.punktu sekojošajā redakcijā: „Padomes sanāksmes notiek ne retāk kā trīs reizes gadā. Ārkārtas Padomes sanāksmes Padomes priekšsēdētājs var sasaukt pēc nepieciešamības vai pēc jebkura Padomes locekļa ierosinājuma, bet kopumā Padome sanāk ne vairāk par 12 reizēm gadā.”
11. Aicinām labot nolikuma 29.punktu, nosakot, ka Padomes sanāksmju sasaukšanu, protokolēšanu, informācijas par Padomes darbību publicēšanu un Padomes darbību tehniski nodrošina Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departaments. Šī ierosinājuma pamatojums ir fakts, ka Nacionālais integrācijas centrs līdz šim ticis finansēts no Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda, un nedarbojas pastāvīgi (2-3 mēneši gadā), tādējādi apdraudot Padomes darba kvalitāti. Tāpat aicinām iekļaut, ka informācija par Padomes darbību tiek publicēta Kultūras ministrijas mājas lapā.

Dace Akule, Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS
Sigita Zankovska-Odiņa, Latvijas Cilvēktiesību centrs
Sandra Zalcmane, Patvērums „Drošā māja”